

ชื่อวิทยานิพนธ์	: แนวทางการดำเนินชีวิตตามหลักพุทธธรรมของชาวบ้านแหมเหนือ อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี
ผู้วิจัย	: นายบรรชา วันคุ้ม
ปริญญา	: พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์	: ผศ.ดร.แม่ชีกฤษณา รักษาโณม, อภิธรรมบัณฑิต, บ.ศ. ๙, ศศ.บ.(ภาษาไทย), ศศ.บ.(ภาษาอังกฤษ), พธ.ม.(พระพุทธศาสนา), พธ.ด.(พระพุทธศาสนา) รศ.ดร.สมิทธิพล เนตรนิมิตร, ป.ธ. ๙, พธ.บ.(ปรัชญา), พธ.ม.(พระพุทธศาสนา), Ph.D.(Pali & Buddhist Studies),
วันสำเร็จการศึกษา	: ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ คือ ๑) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินชีวิตของชาวบ้าน ๒) เพื่อศึกษาการดำเนินชีวิตของชาวบ้านแหมเหนือ ๓) เพื่อศึกษาแนวทางดำเนินชีวิตตามหลักพุทธธรรมของชาวบ้านแหมเหนือเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัยพบว่าสภาพการดำเนินชีวิตชาวบ้านเป็นการดำเนินชีวิตแบบถ้อยที่ถ้อยอาศัยชาวบ้านเป็นชนกลุ่มใหญ่ในสังคมและเป็นผู้บุกเบิกเส้นทางสร้างชุมชนให้เจริญรุ่งเรืองและสร้างสังคมและประเทศชาติให้มีความมั่นคงและเป็นผู้ผลิตอาหารแก่คนส่วนมากและสร้างเศรษฐกิจและวัฒนธรรมมายาวนาน ชาวบ้านเป็นผู้อยู่เบื้องหลังแห่งความสำเร็จ แต่ชาวบ้านยังถูกเอารัดเอาเปรียบจากผู้มีอำนาจและนายทุน ชาวบ้านยังยากจนและลำบากขาดโอกาสทางสังคมและทางการเมืองขาดศักดิ์ศรีการให้เกียรติตนเองและผู้อื่น ยังสะท้อนถึงความไม่พอเพียงด้านปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตขาดโอกาสในการเข้าถึงทุนเป็นชนกลุ่มท้าย ๆ ที่ภาครัฐให้ความสำคัญ

การดำเนินชีวิตของชาวบ้านแหมเหนือ มีสภาพเศรษฐกิจไม่ดีรายรับไม่สมดุลกับรายจ่ายยังมีสภาพที่ลำบากในการดำเนินชีวิตส่งผลต่อด้านต่าง ๆ ด้านสังคมมีปัญหาคือการย้ายถิ่นของคนในครอบครัวไปทำงานหาเงินต่างถิ่นครอบครัวขาดคนดูแลเอาใจใส่เท่าที่ควร ด้าน สิ่งแวดล้อม เกิดปัญหาการใช้สารเคมีมากเกิดความจำเป็นส่งผลต่อสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ดิน น้ำ อากาศ ปนเปื้อนสารเคมี ด้าน อารมณ์ ชาวบ้านแหมเหนือ มีความสุขและทุกข์ จะมีความสุขในช่วงเทศกาลต่าง ๆ เพราะได้พบญาติ จะทุกข์และเครียดด้านปัญหาหนี้สินต่าง ๆ ส่งผลให้สุขภาพกายและสุขภาพใจได้รับผลกระทบไปด้วย

แนวทางการดำเนินชีวิตตามหลักพุทธธรรมของชาวบ้านแหมเหนือ คือ

- ๑) แนวทางด้านเศรษฐกิจการทำมาหาเลี้ยงชีพของชาวบ้านแหมเหนือ สอดคล้องกับหลักธรรมในพระพุทธศาสนา คือ หลักที่ภูมิจมมิกัตถประโยชน์ รู้จักหา รักษาดี มีกัลยาณมิตร
- ๒) แนวทางด้านสังคมพบว่าชาวบ้านแหมเหนือ สอดคล้องกับหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนา คือ หลักอิทธิบาท ๔ และ ทศทั้ง ๖ การอยู่ร่วมกันของสังคม

๓) แนวทางด้านอารมณ์ สอดคล้องกับหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนา คือ หลัก
ฆราวาสธรรมในการอยู่ร่วมกัน และ หลักกรรมฐานในการพัฒนาอารมณ์ตนเอง

๔) แนวสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนาในการอยู่ร่วมกับ
สิ่งแวดล้อมคือ หลัก-กุศลมูล ๓ อยู่กับสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลไม่มีการทำลายสิ่งแวดล้อมไม่ความโลภ
ในการใช้สิ่งแวดล้อมควรใช้อย่างมีสติ

Thesis Title : The Life Styles of Farmers Based on Buddhist Principles in Baankheamneuh Piboonmangsaharn District Ubon Ratchathani Province

Researcher : Mr. Bancha wantoom

Degree : Master of Arts (Buddhist Studies)

Thesis Supervisory Committee:

: Asst. Prof. Dr. Maechee Kritsana Raksachom, Abhidhamma Study., Pali IX., B.A.(English), B.A. (Thai Language), M.A. (Buddhist Studies), Ph.D.(Buddhist Studies)

: Assoc. Prof. Dr.Samiddhipol Netnimit Pali IX, B.A.(Philosophy), M.A. (Buddhist Studies), Ph.D.(Pali & Buddhist Studies),

Date of Graduation : November 22, 2017

Abstract

This thesis entitled “The life styles of farmers based on Buddhist principles in Baankheamneuh Piboonmangsaharn District, Ubon Ratchathani Province” has three objectives: 1) to study farmers’ ways of life, 2) to study Baankheamneuh farmers’ ways of life, and 3) to study farmers’ ways of life based on Buddhist principles in Baankheamneuh. This is a qualitative research.

In the research, it was found that most of farmers belong to a big group of the society pioneering in building the ways to prosperously develop the community and to strengthen the nation through producing endless food, economics and culture. It can be claimed that all successfulness was caused by farmers. It becomes the saddest story that they were being exploited by elites and capitalists. Consequently, they were in poor and poverty conditions being unable to participate in society and politics. Under these conditions, they were without dignity and fame and thereby bringing them insufficient factors to live their life despite being the big group in the society to which the state should pay attention.

People’s ways of life in Baankheamneuh were under the insufficient income wherein the earning and spending are in imbalance. By virtue of these, they have been facing various intractable problems; in society, people migrated to other regions for working resulting in having none taking care of family, in environment, many kinds of chemical elements have been overused and thereby poisonously

affecting the earth, water, air and environment, in emotion, generally people were in both happy and suffering conditions; they were happy at the time of seasonal festival because of seeing many relatives, they were suffering when faced the problems of hefty debt causing physical and mental healthiness.

The ways to live the life based on Buddhadhamma for people in Baankheamneuh were proposed as follows:

1) In economical dimension; people in Baankheamneuh should follow DiTThadhammikaTTha-samvattanika-dhamma; one should know how to earn, preserve and associate with others.

2) In social dimension; people in in Baankheamneuh should follow Buddhist principles: Iddhipāda, a path of accomplishment and six directions while living with others.

3) In emotional dimension; people in Baankheamneuh should follow Buddhist principles: Gharavāsa-dhamma, virtues for a good household life and Kammatthāna, mental development; tranquility development insight development.

4) In environmental dimension; people in Baankheamneuh should follow Buddhist principles: three Kusalamūla and non- greed non- hatred and non- delusion in order to sustain environment.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงลงด้วยดีก็ด้วยได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างดีจากท่านผู้มีเมตตาตั้งต่อไปนี้ ผศ.ดร.แม่ชีกฤษณา รักษาโณม ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และ รศ.ดร.สมิทธิพล เนตรนิมิตร กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความกรุณาเป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำปรับปรุงแก้ไข อีกทั้งให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ด้วยดีตลอดมา ขอขอบคุณอาจารย์และเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยทุกท่าน ที่ได้ช่วยเหลือให้คำปรึกษาในการดำเนินงานด้านการทำวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ นางมณีนีรัตน์ หาพุ่มพงษ์ หัวหน้าห้องที่ช่วยแปลภาษาอังกฤษและเจ้าของบริษัท ดอนน่า กรุ๊ป คุณ วิชัย สหัสผลที่ให้โอกาสในการมาเรียนครั้งนี้ และเพื่อนๆ พร้อมทั้งกัลยาณมิตรทุกท่านที่ทำให้กำลังใจและเอื้อเฟื้อด้วยดี ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

คุณความดีที่เกิดกับวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ขอน้อมบูชาคุณพระศรีรัตนตรัย คุณบิดา มารดา ครูบาอาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ที่ทำให้ผู้วิจัยทำการค้นคว้าเรียบเรียงจนประสบผลสำเร็จ ขอขอบคุณทุกคนทุกท่านอีกครั้งหนึ่ง

นายบรรชา วันตุ้ม

๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐